

حج، آئین زندگی بخش جهانی بر پایه معنویت و اخلاق

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیامی به مناسبت کنگره عظیم حج، آئین حج را یک فراخوان جهانی برای تعالی انسانها و زمینه‌ساز اعتلاء معنوی و اخلاقی بشریت خواندند و تاکید کردند: شرط لازم اثرگذاری جهانی حج، درک و شناخت صحیح امت اسلامی از خطاب زندگی‌بخش این فریضه پر رمز و راز بر مبنای دو رکن «وحدت» و «معنویت» است.

به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، رهبر انقلاب اسلامی وحدت امت اسلامی را به معنای گفت‌وگو، ارتباط فکری و عملی، هم‌افزایی و نزدیک شدن جهتگیریها، همکاری و پیوند اقتصادی کشورهای اسلامی خواندند و افزودند: بُعد دیگر این وحدت، گفت‌وگوی علمای مذاهب اسلامی بر مبنای حسن ظن و مدارا و انصاف و ارتباط تنگاتنگ نخبگان کشورهای مسلمان است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در خصوص وحدت این نکته را هم متذکر شدند که پیشروان سیاسی و فرهنگی کشورهای اسلامی باید هماهنگ با یکدیگر خود را آماده شرایط نظم جهانی پیش رو کنند تا امت اسلامی جایگاه شایسته خود را بازیابد و تجربه تلخ مهندسی سیاسی و سرزمینی پس از جنگ جهانی اول تکرار نشود.

ایشان «معنویت» را که یکی دیگر از دو رکن اثرگذاری ندای جهانی حج است، به معنی ارتقاء اخلاق دینی و مقابله با افسونِ اخلاق منهای دین غربیها دانستند و خاطرنشان کردند: امروز که «وحدت» و «معنویت» امت اسلامی به دلیل مخالفت آمریکا و دیگر قطب‌های سلطه استکبار با تفاهم کشورهای مسلمان و تدین و تشیع نسل جوان این کشورها، بیش از گذشته در معرض دشمنی است، وظیفه همه ملتها و دولتهای مسلمان مقابله با این نقشه خبثت آلود است.

رهبر انقلاب اسلامی در پایان پیام خود به مناسبت کنگره عظیم حج امت اسلامی را به تقویت روحیه برائت از مشرکین و نشر و عمق بخشی آن در محیط زندگی توصیه کردند.

متن پیام رهبر انقلاب اسلامی به این شرح است:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

و الحمد لله رب العالمین و صلّی اللّٰه علی الرّسول الاعظم محمد المصطفی و آله الطّیّبین و صحبه المنتجبین.

صلای ابراهیمی حج و فراخوان جهانی آن، بار دیگر از دل تاریخ، همه‌ی گیتی را مخاطب ساخت و دل‌های مستعد و ذاکر را به شور و شوق افکند. ندای دعوت‌کننده، خطاب به همه‌ی آحاد بشر است: و اذین فی الناس بِالْحَجِّ (۱)، و کعبه، میزبان مبارک و رهنمای همه‌ی انسانها است: اِنِّیْ اَوَّلُ سَلْبِیْتِ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِیْ یُرِیدُ کَسَبَ مَبَارَکًا وَّ هُدًیً لِّلْعَالَمِیْنَ (۲).

کعبه به عنوان نقطه‌ی مرکزی و محور اصلی توجّهات آحاد مسلمانان، و آئین حج همچون نمونه‌ی کوچک از گستره‌ی متنوع دنیای اسلام، میتواند در خدمت تعالی جامعه‌ی بشری و سلامت و امنیت همه‌ی انسانها باشد. حج میتواند به کلّ بشریت، اعتلای معنوی و ارتقاء روحی و اخلاقی برساند؛ و این، نیاز حیاتی بشر امروز است. حج میتواند همه‌ی برنامه‌های استکبار و صهیونیسم برای سقوط اخلاقی بشر امروز و فردا را باطل و بی‌اثر کند.

شرط لازم برای این اثرگذاری جهانی، آن است که مسلمانان در گام نخست، خطاب زندگی‌بخش حج را خود بدرستی بشنوند و همه‌ی همّت خود را برای عملی کردن آن به کار گیرند. دو پایه‌ی اصلی این خطاب، «وحدت» و «معنویّت» است. وحدت و معنویّت، ضامن ارتقاء مادی و معنوی جهان اسلام و نورافشانی آن به همه‌ی گیتی است.

وحدت به معنی ارتباط فکری و عملی است؛ به معنی نزدیک شدن دلها و اندیشه‌ها و جهتگیری‌ها است؛

به معنی هم‌افزایی علمی و تجربی است؛ به معنی پیوند اقتصادی کشورهای اسلامی است؛ به معنی اعتماد و همکاری دولتهای مسلمان است؛ به معنی همیاری در برابر دشمنان مسلم و مشترک است.

وحدت بدین معنی است که نقشه‌ی طرف‌احی‌شده‌ی دشمن نتواند فرقه‌های اسلامی، یا ملّتها و نژادها و زبانها و فرهنگهای متنوع جهان اسلام را در برابر یکدیگر قرار دهد. وحدت بدین معنی است که ملّتهای مسلمان یکدیگر را، نه از راه معرّفی فتنه‌انگیز دشمن، بلکه از راه ارتباط و گفتگو و رفت و آمد بشناسند؛ از امکانات و ظرفیتهای یکدیگر آگاه شوند و برای بهره‌برداری از آن برنامه‌ریزی کنند. وحدت بدین معنی است که دانشمندان و دانشگاه‌های جهان اسلام دست در دست یکدیگر نهند؛ علمای مذاهب اسلامی با حُسن ظن و مدارا و انصاف به یکدیگر بنگرند و سخنان یکدیگر را بشنوند؛ نخبگان در هر کشور و هر مذهب، آحاد مردم را با مشترکات یکدیگر آشنا و آنان را به همزیستی و برادری تشویق کنند.

وحدت همچنین بدین معنی است که پیشروان سیاسی و فرهنگی در کشورهای اسلامی، به گونه‌ای هماهنگ، خود را آماده‌ی شرایط نظم جهانی پیش رو کنند؛ جایگاه شایسته‌ی امت اسلامی را در تجربه‌ی جدید جهان که سرشار از فرصتها و تهدیدها است، به دست خود و به اراده‌ی خود تعیین کنند؛ نگذارند تجربه‌ی تلخ «مهندسی سیاسی و سرزمینی غرب آسیا به دست دولتهای غربی پس از جنگ جهانی اول» تکرار شود. معنویّت به معنی ارتقاء اخلاق دینی است. افسون اخلاق منهای دین که مدّتها از سوی منابع فکری غربی ترویج میشد، سرانجامش همین سقوط بی‌مهاری اخلاقی در غرب است که همه در دنیا شاهد آنند. معنویّت و اخلاق را از مناسک حج، از ساده‌زیستی در احرام، از نفی امتیازات موهوم، از «وَ اطعموا البائسَ الفقیر (۳)»، از «لا رَفَآءَ وَ لا فُؤُوقَ وَ لا جِدَالَ (۴)»، از گردش همه‌ی امت بر گرد محور توحید، از رمی شیطان و برائت از مشرکان باید آموخت.

برادران و خواهران حج‌گزار! از فرصت حج برای تدبیر و تعمّق در راز و رمزهای این فریضه‌ی بی‌نظیر بهره‌گیرید و توشه‌ی همه‌ی عمر خود سازید. «وحدت» و «معنویّت» در این مقطع زمان بیش از گذشته در معرض دشمنی و کارشکنی استکبار و صهیونیسم است. آمریکا و دیگر قطبهای سلطه‌ی استکباری، با وحدت مسلمانان، با تفاهم ملّتها و کشورها و دولتهای مسلمان، و با تدبیر و تشریح نسل جوان این ملّتها بشدّت مخالفند و با هر وسیله بتوانند با آن مقابله میکنند. وظیفه‌ی همه‌ی ما و همه‌ی ملّتها و دولتهای ما ایستادگی در برابر این نقشه‌ی خبائث‌آلود آمریکایی و صهیونیستی است.

از خداوند علیم و قدیر کمک بخواهید؛ روحیه‌ی برائت از مشرکین را در خود تقویت کنید؛ و خود را به نشر و عمق‌بخشی آن در محیط زندگی خود موطّف بدانید.

توفیق همگان و حجّ مقبول و مشکور را برای شما حجّاج ایرانی و غیر ایرانی از خداوند متعال مسئلت میکنم و دعای مستجاب حضرت بقیّة‌الله‌الاعظم (ارواحنا فداه) را برای همگان آرزو مینمایم.

والسلام علیکم ورحمة‌الله

ششم ذی الحجة ۱۴۴۴

۴ تیرماه ۱۴۰۲

۱. سوره‌ی حج، بخشی از آیه‌ی ۲۷؛ «و در میان مردم برای [اداء] حج بانگ برآور...»
۲. سوره‌ی آل‌عمران، آیه‌ی ۹۶؛ «در حقیقت نخستین خانهای که برای [عبادت] مردم نهاده شده، همان است که در مکه است و مبارک و برای جهانیان مایه‌ی هدایت است.»
۳. سوره‌ی حج، بخشی از آیه‌ی ۲۸؛ «... و به درماندهی مستمند بخورانید.»
۴. سوره‌ی بقره، بخشی از آیه‌ی ۱۹۷؛ «... در اثنای حج، همبستری و گناه و جدال [روا] نیست...»

مروری بر دو موضوع «وحدت» و «معنویت» در پیام رهبر انقلاب به کنگره عظیم حج (۱۴۰۲/۰۴/۰۴)

پیام زندگی بخش حج

ضرورت وحدت و معنویت

